

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Київський національний університет імені Тараса Шевченка
Навчально-науковий інститут філології
Кафедра мов і літератур Далекого Сходу та Південно-Східної Азії

**Лексико-семантичні принципи перекладу термінології індустрії краси та
макіяжу**

**Кваліфікаційна робота на здобуття
освітнього ступеня «бакалавр»**
студентки IV курсу ОС «Бакалавр»
спеціальності 035 «Філологія» / 035.065
«східні мови та літератури
(переклад включно)»
Освітньої програми «Китайська мова і
Література та переклад, англійська
мова»

Сидорець Юлії Русланівни

**Науковий керівник:
к. філ. н., асист. Нечипоренко Б.Ю.**

**Рецензент:
асист. Ісаєв С.С.**

«Допущено до захисту»
Протокол засідання кафедри
Мов і літератур Далекого
Сходу та Південно-Східної
Азії
Протокол №11 від 24 травня 2023 р.
Завідувач кафедри _____ доц. Ісаєва Н.С.

КИЇВ – 2022

ЗМІСТ

ВСТУП.....	2
Розділ 1.Теоретико-методологічні основи термінології індустрії краси та макіяжу.....	5
1.1. Історія дослідження термінології індустрії краси та візажу.....	5
1.2 Термінологічний апарат індустрії краси та візажу.	8
1.3 Індустрія краси та макіяжу в Китаї.....	12
Розділ 2. Загальна характеристика лексико-семантичних особливостей термінології індустрії краси та принципів перекладу.....	16
2.1 Методи дослідження перекладу термінології індустрії краси.....	16
2.2 Зв'язок термінології індустрії краси з мовною картиною світу.	28
2.3 Принципи перекладу термінології індустрії краси та макіяжу та роль перекладацьких трансформацій у передачі смислів.....	34
ВИСНОВОК.....	44
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ:	45

ВСТУП

Розвиток, який у широкому розумінні визначається як процес покращення загального добробуту та якості життя окремих людей і спільнот, в останні десятиліття є предметом інтенсивних досліджень і дискусій. З розвитком глобалізації та технологічного прогресу світ став свідком безпрецедентного зростання, удосконалення та прогресу в різних галузях, у тому числі й в індустрії краси. Він може включати економічний, соціальний, технологічний та культурний розвитоктощо. Однією з галузей, що зазнала значного розвитку в останні роки - індустрія краси. Індустрія краси охоплює широкий спектр продуктів і послуг, пов'язаних з особистим доглядом, доглядом за шкірою, візажем і парфумерією, призначених для покращення зовнішнього вигляду. Зростання зумовлене різними факторами, зокрема збільшенням споживчого попиту на косметичні товари та послуги, розвитком косметичних технологій, а також зміною культурного ставлення до краси та догляду за собою. Розвиток індустрії краси має значний вплив на світову економіку та суспільство, створюючи нові робочі місця, сприяючи різноманітності та інклюзивності, а також кидаючи виклик традиційним стандартам краси. Як і інші споживчі товари, косметична промисловість пройшла важливий етап глобалізації - від невеликих компаній, що працювали на внутрішньому ринку, до транснаціональних компаній з міжнародними лініями брендів. Дуже важливо розглядати розвиток індустрії краси в контексті ширших глобальних тенденцій розвитку та розуміти його потенційні наслідки для окремих людей, спільнот і світу в цілому.

Крос-культурна взаємодія має велике значення для мови, оскільки завдяки впливу культури відбуваються будь-які зміни чи новації, котрі фіксуються саме в мові. Через крос-культурну взаємодію здійснюється оволодіння та поглинання нової інформації, що пов'язана з свіжими культурними прикладами. А наслідком крос-культурної взаємодії вважається спроможність мовця розуміти та кооперувати з культурою, завдяки розвитку якої і з'являються нові поняття та

смишли. Кожна культура унікальна: має певні відмінності та особливості, а з розвитком останніх технологій виникають нові техніки, підходи, засоби, способи тощо. Переклад – це вагома складова, без якої не може існувати мова і, як відомо, кожна країна інтерпретує поняття відповідно до власної культури, тому завдання багатьох фахівців намагатися піднести сенс так, щоб він одночасно був зрозумілим, наприклад, як для української нації, так і щоб якомога точніше зберегти та передати сенс, який уклали представники іншої культури. Значущим інструментом у спілкуванні, співпраці та роботі є переклад. Галузь краси та візажу розвивається відповідно до мінливих споживчих вподобань і способу життя, а також технологічних та інноваційних досягнень, а також зазнає значного зростання у розвинених країнах, тому важливо не відставати від модних тенденцій та якісно перекладати нові терміни, які набувають популярності в Китаї та в майбутньому поширюватимуться серед інших країн та націй. Культура Китаю має багатовікову історію розвитку, яка підкорює людей інших націй своїми звичаями, поглядами та вміннями. Загальновідомо, що китайці мають відмінний догляд та косметику, яка ідеально підходить під клімат Китаю та особливості шкіри – саме це так цікавить європейців, секрет молодості та здорового вигляду. Щоб замаскувати недоліки китайці створюють різні доглядові маски та креми, які містять у складі різні екстракти, трави, олійки та інші корисні доглядові компоненти. У даному випадку головне завдання перекладача полягає в тому, що потрібно перекласти назву цих доглядових засобів максимально просто й коротко, але щоб при цьому зберігся смисл. Переклад є цінним елементом міжнародного бізнесу, культурних відносин, а також має певне значення у просуванні культури своєї країни. У перекладі назв косметичної продукції роль перекладача слід визначити як роль посланця, який допомагає досягти повного розуміння в кінцевого споживача, незважаючи на національні та культурні бар'єри.

Актуальність бакалаврської роботи полягає в тому, що термінологія індустрії краси та макіяжу є частовживаною та протягом років набуває ще більшого поширення. Хоча багато філологів займались питанням розбору та перекладу термінології, присвяченої різним темам та галузям, проте термінологія індустрії краси та макіяжу в китайській мові є досі нерозібраною та нагальною. Дана сфера набирає більшої популярності серед жінок, а іноді й чоловіків. Постійно з'являються нові засоби й техніки, тому варто йти в ногу з розвитком.

Китай – країна, яка постійно розвивається та винаходить нові винаходи. Також Китай є найбільшим експортером у світі та щодня на європейських полицях з'являється безліч сучасних та корисних товарів та продуктів, тому дослідження та поширення термінології краси та макіяжу є досить актуальною темою.

Об'єкт дослідження – китайська термінологія галузі краси та макіяжу.

Предмет дослідження – способи використання перекладацьких трансформацій при перекладі китайських термінів в сфері краси й візажу, що вживаються в Інтернет-середовищі.

Мета дослідження – збереження смислів при перекладі термінології індустрії краси та макіяжу, що допоможуть краще розуміти дану термінологію й взаємодіяти в умовах крос-культурної взаємодії.

Завдання дослідження:

- зібрати приклади термінології індустрії краси та візажу на основі блогів китайських інфлюенсерів та медійних осіб, зібрати інформацію щодо поняття термінологія та щодо науковців, які досліджували подану тему;
- виявити принципи перекладу термінології індустрії краси та макіяжу та роль перекладацьких трансформацій у передачі смислів;
- проаналізувати оригінальні тексти, взяті з відео роликів, поширених у медіа-просторі, котрі містять термінологію індустрії краси та макіяжу, проаналізувати

перекладацькі прийоми та систему трансформацій, що зустрічаються у ході дослідження;

- узагальнити характерні риси китайської термінології індустрії краси та макіяжу;
- запропонувати методи збереження смислів при перекладі термінології індустрії краси та макіяжу задля більш чіткого розуміння.

Матеріалом дослідження є відео авторів Інтернет-блогу, тематика якого – краса та макіяж.

Методи дослідження – метод рандомної вибірки, метод спостереження, метод контекстуального аналізу, метод лінгвокультурологічної інтерпретації мовних одиниць. Метод узагальнення, порівняння, розбір словотвору, компонентний аналіз.

Новизна роботи полягає у оригінальній спробі перекладу відео з Інтернет-блогу, в якому наявна термінологія індустрії краси та макіяжу, висвітленні лінгвокультурний концепт та перекладацьких прийоми.

Практичне значення дослідження полягає у можливості використання результатів дослідження в навчанні. Одержані результати аналізу можуть бути першоджерелом для майбутніх досліджень на тему індустрії краси та макіяжу.

Розділ 1. Теоретико-методологічні основи термінології індустрії краси та макіяжу.

1.1. Історія дослідження термінології індустрії краси та візажу.

Загальновідомо, що індустрія краси – це міжнародний ринок, який не лише кожного року, а й кожного століття розвивається та вдосконалюється. Також з'являються нові тенденції, напрями й ідеї, відбуваються зміни та з'являються нові бачення, за якими не варто відставати.

Споконвіків мистецтво візажу розвивалось, починаючи з стародавнього Єгипту та Греції, де макіяж був досить популярним та використовувався в церемоніальних і релігійних сферах. Різних учених та філологів здавна цікавило формування та розвиток індустрії краси, а саме термінологічний апарат даної

сфери. Будь-якому візажисту варто підлаштовуватись під запит та попит клієнтів, тож оскільки світ невпинно розвивається, а індустрія краси та макіяжу не стоїть на місці та широко популяризується, то справжньому фахівцю слід бути обізнаним у власній справі та йти нога в ногу з усіма новітніми технологіями та новаціями.

У світі моди медицина та її застосування в косметиці стали ще більш важливими для сприяння розвитку інновацій. Медицина відіграє велику роль у галузі краси через те, що напряду пов'язана з такою наукою, як косметологія. Дівчата в усьому світі звертаються до лікарів-косметологів з метою лікування шкірних захворювань, курсу процедур для зволоження та покращення стану шкірного покриву, а втім і з метою консультації щодо використання косметичних засобів. Саме в цьому напрямку досліджень рухався Реймонд і Рід, члени-засновники Американського товариства хіміків-косметологів. Учені цікавились термінологією індустрії краси та макіяжу, після довгих досліджень першими запропонували термін «космацевтика», трактували як «косметика, що має лікувальні властивості»[30].

Термінологію індустрії краси й візажу розглядала українська філологиня Гимер Н., яка досліджувала тему іншомовних слів, явищ синонімії в лексиці косметики та косметології, окрім цього, розглядала проблеми української термінології, а пізніше висвітлювала досліджену інформацію у своїх статтях. Авторка вважає: «Мова – це завжди відкрита, а не ізольована система. На неї впливають і зовнішні, і внутрішні чинники. До зовнішніх, зокрема, належать наявність певного соціального устрою, зв'язки з іншими державами (політичні, економічні, торговельні, культурні), до внутрішніх: особливості мовної системи (лексичного складу, словотвору, граматики, орфографії тощо)» [3, с. 74]. Також дослідниця зробила розподіл термінології таким чином: «Термінологія, терміносистема косметики та косметології має своє ядро і периферію. Ядром цієї терміносистеми є власне терміни косметики й косметології, а периферією –

терміни гігієни, фармакології, дерматології, хімії, фітології, етики та естетики, фізичного виховання та спорту, торговельних відносин.» [3, с. 75]. У теперішньому світі будь-яка галузь розвивається з великою стрімкістю і стає все більш конкурентною у світовому просторі. Часто-густо надходить нова унікальна продукція, тлумачення якої невідоме для споживачів, тож дана лексика є важливою задля правильної передачі змісту, а також задля розуміння з боку покупців, клієнтів або інших зацікавлених у темі людей. Словниковий склад може забезпечити термінологічну точність, тому філологиня вважала: «На сучасному етапі постала потреба виробити власну національну фахову лексику косметики та косметології (ЛКК), нові фахові назви та упорядкувати уже наявні номінації у чітку систему, що має забезпечити терміноназвами косметичну галузь та косметологію як окрему науку.»[4, с. 1].

Серед українських філологів також відзначилися Корнєєва І. та Бороліс І., які досліджували й вивчали англійські терміни, а згодом на основі власних досліджень та накопиченої інформації написали й видали у 2022 році в Києві англо-український термінологічний словник з індустрії моди, а саме переклали англійські слова на українську мову та дали коротке тлумачення поняттям, словник учених складається з п'яти тисяч слів на різну тематику присвячену темі краси. До переліку входять слова на певні теми: дизайн одягу, дизайн взуття, грим, макіяж та різноманітних костюмів для вистав. У словнику частіше зустрічаються терміни, пов'язані з модою, а саме з одягом, проте термінологія індустрії краси та макіяжу також присутня та зустрічається нерідко. Термінологія розміщена не по темам, а в алфавітному порядку.

Отже, термінологія індустрії краси та макіяжу не стоїть на місці, а весь час розширюється, поширюється та удосконалюється, оскільки безупинно винаходять нові способи макіяжу й засоби для виконання, які завжди потребуватимуть тлумачення значення й нових назв. У даний момент індустрія

краси та макіяжу - це сфера, яка лише формується й буде формуватися, а термінологія постійно поповнюватиметься. Зі зростанням експортної торгівлі збут продуктів для макіяжу значною мірою залежав від міжкультурної комунікації, тобто від якісного перекладу назв продукції, правильного збереження смислів при перекладі та вміння зацікавити та продати певні засоби. Перекладачеві необхідно враховувати не тільки те, як передати значення термінів з точки зору взаємної передачі, а й те, як надати їм нового значення з творчої та локальної точки зору, зробивши їх більш цікавими і тим самим допомогти виробнику просувати їх на ринку. І навіть коли люди думають, що у світі вже все є, що лише можна уявити, люди безнастанно вигадують щось нове, тож варто не забувати про розвиток і йти в ногу з мінливими тенденціями та технологіями. Крім того, дослідження термінології сфери краси має перспективи розширення знань та поглиблення розуміння в цій галузі. Воно може включати в себе аналіз історичного розвитку термінів, вивчення культурних відтінків та контекстуальних значень, а також розробку нових термінологічних систем. Дослідження може сприяти виявленню нових трендів, технологій та підходів до макіяжу, сприяючи подальшому розвитку цієї сфери. Дослідження термінології індустрії краси та макіяжу є досі відкритим запитанням, оскільки тем для досліджень повно. Для дослідників ця тема була б дуже важливою задля розуміння концептуальних рамок, створення спільного мовного простору, посилення наукового обміну та просування інновацій.

1.2 Термінологічний апарат індустрії краси та візажу.

Велике значення задля розвитку та досягнення досконалості певної галузі має термінологічний апарат через те, що саме термінологічний апарат є невід'ємною складовою всякого поприща. Термінологічний апарат дає можливість людям спілкуватись на різноманітні теми, розглядати певні концепції, процеси, засоби, продукти й системи, що мають зв'язок з різними галузями. З

розвитком культурних обмінів терміни поширювалися разом з новими речами та поняттями, які вони позначали, і люди всіх національностей переносили їх різними способами (власними чи запозиченими). Термінологічний апарат допомагає людям зрозуміти й опанувати новітні розроблення та впровадженні технології, зрозуміти тлумачення продуктів та послуг у різних сферах діяльності, а також допомагає уникнути викривлення змісту та похибок у тлумаченні, що можуть з'являтися при застосуванні помилкових термінів. Український мовознавець Пономарів О. зазначав: «Нові поняття, що постають у науці, вимагають нових слів для називання.» [14, с. 91].

Термінологія має велике значення для науки, оскільки дозволяє науковцям доступно та зрозуміло передавати свої думки людям, які працюють безпосередньо з цією галуззю та іншим особам, а також термінологія дозволяє обходити різні похибки та плутанини. Крім того, термінологія дозволяє науковцям вивчати та швидко й ефективно обмінюватися інформацією, що сприяє розвитку наукових досліджень та допомагає у побудові нових знань. Один і той самий предмет чи поняття можуть досліджуватися і з'являтися в різних країнах одночасно, що призводить до появи багатьох термінів з однаковим змістом, але виражених у різних формах. Плутанина в термінології стала перешкодою для міжнародної академічної комунікації, що вимагає від лінгвістів і науковців спільної роботи над вирішенням проблеми стандартизації термінології. У багатьох країнах були створені національні термінологічні комітети для зіставлення та перевірки різних термінів.

Терміном – це слово чи поєднання декількох слів, що використовується для правильного позначення речей, також це умовний мовний символ, який використовується для вираження або кваліфікації наукового поняття за допомогою усного або письмового мовлення і, крім цього, є інструментом для передачі ідей і розуміння.

Існує багато трактувань понять «термін» і «термінологія», тому варто розглянути різні варіації. «Термінологія – це уніфіковані галузеві терміни, що використовуються задля позначення чогось предметно визначеного у звісній сфері, а також задля вираження деяких понять та ідей, які є значними для забезпечення ефективної комунікації та порозуміння в межах цієї галузі» [36]– визначення, подане китайцями в китайському Інтернет-просторі.

У той час як Фурт Д. та Дмитрук Л. у своєму навчальному посібнику опублікували таке визначення: «Термінологія – це не хаотична множина слів, а організована на логічному й мовному рівні система спеціальних назв. Системність є однією з найважливіших умов існування терміна. Термін може існувати лише як елемент терміносистеми, якщо під останньою розуміти впорядковану сукупність термінів, які адекватно висловлюють систему понять теорії, що описують певну спеціальну сферу людських знань чи діяльності.»[22, с. 19].

Лінгвіст Пономарів О. у власній праці тлумачить поняття “термін” саме так: «Термін – це одиниця історично сформованої термінологічної системи, що визначає поняття та його місце в системі інших понять, виражається словом або словосполученням, служить для спілкування людей, пов’язаних єдністю спеціалізації, належить до словникового складу мови й підпорядковується її законам.» [14, с. 91].

Отже, без перекладу не було б такого розповсюдження термінів та появи знань у різних сферах. «Одним із найпоширеніших джерел поповнення термінологічної лексики є переклад. Саме переклад сприяє виникненню та розповсюдженню еквівалентів лексичних одиниць.» [2, с. 30].

Серед китайських філологів питанням термінології займались в: 中国社会科学院语言研究所 (Інститут лінгвістики Академії наук Китаю) та 北京语言大学

(Пекінський університет мови та культури) тощо. У даних освітніх установах є кафедри й дослідницькі центри, що розглядають різні напрями термінології, вивчають мову як суспільне явище та досліджують термінологію [33-34].

Більшість людей гадають, що косметика й інші засоби індустрії краси - це сучасний винахід, але насправді косметикою користувалися з давніх часів, терміни збереглися й до сьогодні. Нині дану термінологію найчастіше можна зустріти в інформаційному середовищі. Одним з таких середовищ є Інтернет, оскільки є безліч блогерів та інфлюенсерів, які намагаються освоїти професію блогера, заробляти цим способом гроші. Одним из способів заробітку є просування та реклама продукції деяких брендів. Завдяки Інтернет-мислителям можна дізнатись про новинки у сфері краси та візажу, про маленькі хитрощі, які полегшать та покращать використання засобів, ще й зекономлять дорогоцінний час. Крім цього, серед таких середовищ є журнали та рекламні банери, на які користувачі звертають свою увагу.

Один з основних факторів, що призводить до розвитку термінологічного апарату в індустрії краси - це стрімкий розвиток та поширення нових продуктів та технологій. Нові формули косметичних засобів, процедури догляду за шкірою, стайлінг волосся, макіяжу та інші інновації потребують точного та однозначного опису. Термінологічний апарат служить як інструмент, що дозволяє фахівцям та споживачам розуміти та спілкуватися про ці нові технології та продукти.

Знання термінологічного апарату має неабиякий вплив на професійність візажиста: задля комунікації та розуміння потреб клієнта, ефективного спілкування, професійності та довіри, ідентифікації продуктів та розвитку в цій галузі. «Формування професійно-термінологічної компетентності зумовлено такими чинниками: однією з найважливіших професійних рис будь-якого фахівця є знання термінологічної системи фаху; уміння налагоджувати комунікативні

стосунки з партнерами, колегами, клієнтами, долати мовні бар'єри, що сприятиме уникненню непорозумінь під час вирішення професійних завдань.» [16, с. 251]. Можна зробити висновок, що терміни галузі індустрії краси потребують постійного розгляду та дослідження, а завдяки лінгвістам візажисти мають можливість поповнювати свої знання.

1.3 Індустрія краси та макіяжу в Китаї.

Ще з давніх часів макіяж став новим видом мистецтва для жінок, і насправді ще в античні часи мистецтво жіночого макіяжу вже було важливою репрезентацією форми мистецтва. Найдавніші витoki жіночого макіяжу в стародавні часи можна простежити ще за часів первісного суспільства й кожна династія феодального суспільства бачила певний розвиток та еволюцію жіночого макіяжу.

Мистецтво жіночого макіяжу зародилося в первісному суспільстві і набуло широкої популярності після правління династій Тан і Сун. Перше, про що варто поговорити - це основні витoki і розвиток стародавнього мистецтва жіночого макіяжу в різні періоди і династії. Було безліч різновидів макіяжу, люди виражали себе різними методами та способами. Одним з таких видів був макіяж з використанням кольорів на обличчі. Загальновідомо, що люди фарбувались у різні кольори на тілі та лиці в знак поклоніння небесам, малювали різноманітні візерунки й лінії. Суспільство у стародавні часи мало свою унікальну мовну картину світу і водночас свою термінологію. Зародження мистецтва макіяжу мало неабиякий вплив на розвиток лінгвістики, понять та термінології. У первісному суспільстві термінологія відігравала важливу роль в передачі знань і навичок з різних сфер життя, а згодом ці знання передавались з покоління в покоління та дійшли до цього часу. «Питання термінології актуальне постійно: у початковий період розвитку науки термінологічну базу будують з нуля.» [15, с. 1]. Тож деякі поняття збереглися і до сьогодні.

Починаючи з правління династії Тан, мистецтво жіночого макіяжу набуло широкої популярності в народі. Після правління династії Тан статус жінок у феодальному суспільстві покращився, і вони перестали бути суто підлеглими чоловіків, тому поступово почало розвиватись мистецтво візажу. Популярність жіночого макіяжу знайшла своє відображення в асортименті використовуваної косметики. Тогочасні жінки використовували макіяж на всі випадки життя і були вільні в його нанесенні, на відміну від старого, надто консервативного стилю. Відтоді китаянки почали більше проявляти цікавість до теми краси та макіяжу, вони цікавилися різноманітними засобами та їх назвами. Крім того, люди досі користуються багатьма продуктами, якими користувались китайці у стародавні часи, тому назви збереглися.

Жіночий макіяж був більш консервативним, і хоча техніки макіяжу постійно вдосконалювалися, основним стилем був "простий". «У добу династій Цинь і Хань (221 р. до н. е. — 220 р. н. е.) моральні чесноти китайської жінки важили більше, ніж її фізична краса»[9], а жіночий макіяж можна було побачити лише на придворних бенкетах і лише для задоволення чоловіків. Окрім “простого”, існував більш відкритий індивідуальний жіночий макіяж, але так фарбувалась лише незначна меншість і макіяж був далеко не універсальний. Представницями “просунутого” макіяжу загалом були лише якісь визначні особи та дружини посадовців, а звичайні жінки зазвичай фарбувались у “простому” стилі лише на якісь важливі події.

Після династії Тан, завдяки економічному розвитку суспільства та вдосконаленню соціальних звичаїв, жіночий макіяж також почав розвиватися в різних нових і сучасних напрямках. За часів династії Тан, з її освіченою політикою та відкритістю до зовнішньої торгівлі, стали популярними різноманітні західні та екзотичні стилі макіяжу, в результаті чого на

лінгвістичному рівні відбулося запозичення термінів, назв продуктів, котрі перекладалися шляхом транслітерації чи транскодування.

За династії Сун макіяж був легкий та ніжний, а в наступних династіях жінки почали більше використовувати кольорів і в основному рухалися в бік сучасності.

Грим відіграє важливу роль у літературі тому, що це основний образ-репрезентація та носій образу-персонажа. У багатьох класичних літературних творах мистецтво гриму можна знайти, в основному, як представлення образів або як засіб для характеристики персонажів. Наприклад, у класичному творі династії Цін "Сон про Червону вежу" жінки з особняка Цзя описані та зображені в різних сценах з різним макіяжем. Назви таких стилів та видів макіяжу досі збереглися, такий вигляд вони часто використовуються у театрах.

Наразі сучасні жінки користуються тональним кремом, звичайною пудрою та іншими косметичними засобами, а в давнину основним засобом для макіяжу була "свинцева пудра". Тому навіть існує чен'юй “洗尽铅华”(Xǐjìnqiānhuá) трактується як "змивати свинець", в якій "свинцем" є "свинцева пудра". "Свинцева пудра" 白粉(báifěn) або ж «білило» завдавала багато шкоди обличчю, оскільки була токсичною, проте навіть такий фактор не зупиняв жінок у стародавні часи споживати даний продукт, оскільки він мав певну вигоду для них. Загальновідомо, що китайці є прихильниками світлої шкіри, а саме "свинцева пудра" добре відбілювала шкіру. Також "свинцеву пудру" називали по-іншому: "перлова пудра" та "перловий порошок".

У давнину основними засобами, якими користувалися жінки для нанесення макіяжу перед дзеркалом, були рум'яна та інша декоративна косметика. Можна спостерігати даний продукт в багатьох костюмованих драмах та художніх творах. Назви досі збереглися і, як відомо, одним з найпопулярніших продуктів

того часу були: рум'яна та пудра. Рум'яна – це 胭脂 (yānzhi) або ж 腮红 (sāihóng), а пудра - 香粉 (xiāngfěn) або 粉饼 (fēnbǐng).

З постійними реформами у Китаї та стрімким економічним розвитком, сучасний рівень життя продовжує покращуватися, прагнення жінок до краси стає все вищим і вищим, естетична свідомість також зростає. Макіяж повністю перейшов зі сцени в життя, став важливою частиною життя людей. Нині китайська індустрія краси стає все більш інноваційною, з більшою кількістю місцевих брендів, які випускають нові продукти, що відповідають потребам споживачів в Китаї. Наприклад, деякі місцеві бренди створюють продукти, спеціально адаптовані до китайського типу шкіри, який може відрізнитися від західного типу шкіри. Також китайські споживачі все більше звертають увагу на здоров'я та екологічність косметичних продуктів, тому бренди, що використовують природні інгредієнти та не містять шкідливих речовин, стають дедалі більш популярними. «Сучасний ринок індустрії краси та макіяжу в Китаї становить до 10 000 мільярдів юанів на рік. Економіка макіяжу та краси зростає високими темпами - в середньому на 15% на рік. З розквітом студій, інтенсивним проведенням різноманітних талант-шоу, модних конференцій, телевізійних драм, фільмів, вечірок та інших заходів, попит на візажистів величезний»[39].

Блондинисте волосся, блакитні очі та світла шкіра - саме ті риси зовнішності, які привертають увагу китаянок. У Китаї жінки витрачають велику кількість коштів на креми для освітлення шкіри, кольорові лінзи саме тому, що прагнуть бути схожими на європейських жінок. Деякі навіть наважуються на пластичні операції, а інші просто винаходять нові техніки, аби якимось чином все ж змінити форму ока. В Інтернет-просторі можна побачити різні техніки макіяжу у вільному доступі, навчитись їх робити та дізнатись яку назву вони мають.

Якщо переглянути велику кількість роликів, де китаянки фарбуються, можна винести, що жінки в Китаї є прихильниками світлого макіяжу. У Китаї немає жодної жінки, які б відвідувала солярій чи намагалась засмагати, лише світла шкіра так вабить жінок. Перед нанесенням макіяжу дівчата використовують різні освітлюючі креми та одягають лінзи, які роблять око більш круглим. У той час, як європейські жінки мають комплекс навислих повік, китаянки намагаються власноруч домалювати їх. Наразі сучасні китаянки використовують безліч продуктів, які відрізняються від кількості продуктів використовуваних жінками за часів династії Тан та Сун. Кожний засіб має свою назву та тлумачення. Жінки в Китаї майстерно приховують власні недоліки та домальовують достоїнства.

Найдавніші корені стародавнього жіночого макіяжу можна простежити ще в первісному суспільстві. Однак у всіх наступних династіях жіночий макіяж мав значний зв'язок з особливостями часу та історичного середовища. Крім того, макіяж і процедури макіяжу стародавніх жінок нерозривно пов'язані з лінгвістикою, що відображають термінологічне багатство. «На сучасному етапі розвитку суспільства й наукових знань терміни виникають шляхом переосмислення загальноживаних слів (термінологізація), за допомогою морфологічної деривації та запозичення готових лексем з інших мов» [20, с. 10]. На фоні цього з'явилась велика кількість нових продуктів, методів та можливостей, які потребували та потребують назви.

Розділ 2. Загальна характеристика лексико-семантичних особливостей термінології індустрії краси та принципів перекладу.

2.1 Методи дослідження перекладу термінології індустрії краси.

Методи, використовувані в лінгвістиці, є ключовими інструментами для розуміння та аналізу мовних явищ і структур. Вони дають можливість фахівцям методично піддавати мову науковому аналізу з ціллю опановування,

з'ясування її закономірностей та встановлення зв'язків між мовними одиницями, крім цього допомагають узагальненню об'єктивних даних про мову, зменшуючи вплив особистих думок чи ідей та суб'єктивності науковця, допомагають аналізувати та описувати мовні структури, функції та взаємозв'язки.

Сучасна лінгвістика - це самостійна дисципліна з об'єктивним вивченням, власними методами дослідження та систематизованою теорією предмета.

Поняття "метод" - давнє поняття з багатовіковою історією, а саме в Китаї даний термін використовувався з найдавніших часів. Простими словами метод - це слово, що позначає засоби та способи дій для отримання чогось або досягнення певної мети.

«Метод — спосіб пізнання, дослідження явищ природи і суспільного життя. Це також сукупність прийомів чи операцій практичного або теоретичного освоєння дійсності, підпорядкованих вирішенню конкретного завдання. Різниця між; методом та теорією має функціональний характер: формуючись як теоретичний результат попереднього дослідження, метод виступає як вихідний пункт та умова майбутніх досліджень.» [8, с. 1].

Селіванова О. підсумувала: «Отже, метод (від гр. *methodos* - шлях дослідження) кваліфікується в широкому розумінні як спосіб організації пізнавальної й дослідницької діяльності науковця з метою вивчення явищ і закономірностей певного об'єкта науки; або у більш звуженому значенні як система процедур вивчення об'єкта дослідження та / або перевірки отриманих результатів. У другому значенні метод здебільшого ототожнюється з терміном «методика». Нерідко методика розглядається як конкретне застосування загальноприйнятого методу відповідно до мети й завдань дослідження» [18, с. 48-49].

Хоча метод також називають засобом діяльності, він не є матеріалізованим засобом, а сукупністю певних способів, підходів і процедур, яких має дотримуватися людина для пізнання об'єктивного світу. Задля дослідження мови, а саме термінів і словосполучень застосовують різноманітні методи, вони допомагають перекладати слова, які не мають прямого еквіваленту в тій мові, на яку перекладають.

Гегель Г.-В.-Ф.уважає метод засобом суб'єктивного аспекту, а також відтворенням реального зв'язку, руху, розвитку явищ об'єктивного світу.

Методи дослідження мови завжди пов'язані з об'єктом і ціллю дослідження. Оскільки мова має зв'язок зі світом природи, людським суспільством і духовним світом, цілком природньо, що дослідники будуть використовувати різні методи дослідження залежно від аспекту свого дослідження. Водночас важливо дивитися на методи лінгвістичних досліджень з перспективи розвитку, оскільки лінгвістика розвинулася до високого рівня й розвиватиметься далі.

Задля перекладу термінів, люди вдаються до різних методів перекладу термінології. Отже, задля практичного дослідження був зроблений опір саме на поділ класифікації, який був представлений у роботі філолога Фурт Д., було виділено такі методи:

«Спосіб безперекладного запозичення термінів реалізується через транскрипцію або транслітерацію...»[21, с. 276]. «Приємтранслітерації полягає у заміні букв, з яких складається іншомовне слово, буквами мови перекладу.» [1, с. 7-8]. Задля цього загалом потрібно знати лише те, як пишеться слово, утім не потрібно орієнтуватися, як вимовляється запозичене слово. Однак даний метод спричиняє неправильну вимову слова, адже перекладачі при перекладі пишуть, як бачать, а не якчують.

«Як зазначає Л. Білозерська, транскодування термінів відбувається в тих випадках, коли в мові відсутнє відповідне поняття та відповідний перекладний еквівалент, а перекладач не може дібрати слово або слова в мові перекладу, які б адекватно передавали зміст поняття та задовольняли вимоги термінотворення.» [21, с. 277].

«Під терміном калькування розуміється дослівний або буквальний переклад... Часто використовується і напівкалькування, що являє собою часткове запозичення слів та виразів, які складаються частково з елементів вихідної мови, частково з елементів мови перекладу. Такий спосіб перекладу не завжди відображає зміст певного терміна, тому перекладач повинен користуватися даним прийомом у крайніх випадках, з метою уникнення викривлення змісту терміну мови оригіналу.» [5, с. 143-144].

«Описовий переклад – це такий прийом перекладу нових лексичних елементів вихідної мови, коли слово, словосполучення чи термін замінюється в мові перекладу словосполученням, яке адекватно передає зміст цього слова або словосполучення (терміна)...» [5, с. 144].

«Серед названих способів значною популярністю під час перекладу термінів користується транскодування, тобто такий спосіб перекладу, коли звукова та/або графічна форма слова вихідної мови передається засобами абетки мови перекладу. Транскодування термінів відбувається в тих випадках, коли в культурі і, зокрема, науці країни мови перекладу відсутнє відповідне поняття і відповідний перекладний еквівалент, а перекладач не може підібрати слово або слова в мові перекладу, які б адекватно передавали зміст поняття і відповідали вимогам до термінотворення.» [5, с. 144].

«Методом конкретизації вважається використання під час перекладу слова з вузким предметно-логічним значенням...» [21, с. 279]

«Наступним способом перекладу термінів вважають «інверсію» – переклад зі зміною порядку компонентів словосполучення.» [21, с. 278].

Отже задля дослідження термінологію індустрії краси та макіяжу буде поділено на 6 груп методів: калькування, описовий, інверсія, конкретизація, транслітерація, транскодування. Задля дослідження методом часткової вибірки було взято 27 різних термінів, котрі пов'язані із індустрією краси та макіяжу.

1) Міцелярна вода 胶束的水 (Jiāoshùdeshuǐ) – це розчин, що використовують задля змивання макіяжу.

У даному випадку при перекладі терміну «胶束的水» використовується такий метод як калькування, де кожен ієрогліф має власну семантику і в поєднанні утворює термін українською: міцелярна вода. Якщо розібрати ієрогліфіку, то можна помітити, що 胶束 означає «міцела» (скупчення молекул), службова частка 的 утворює із слова «міцела» прикметник, тобто «міцелярний», а 水 – «вода». У поєднанні виходить значення «міцелярна вода», що і є головною ознакою методу калькування.

2) Очищувальне молочко для шкіри обличчя, очищуюча пінка 洗面奶(Xǐmiànnǎi) – розчин, що очищує та видаляє забруднення зі шкіри.

У цьому прикладі, як і в попередньому, задіяний метод калькування тому, що 洗面 у перекладі – «умиватись», тобто можливо очищувати, а 奶 – «молоко», разом вони утворюють словосполучення «очищувальне молочко», а це таке поєднання двох значень і є однією з ознак методу калькування.

3) освітлюючий крем 洁面霜(Qīngjiémiànshuāng) – засіб, що вибілює шкіру.

Загалом китайки використовують даний крем задля освітлення шкіри, оскільки це є своєчасним трендом в китайському макіяжі. Як відомо, жінки у Китаї намагаються ховатись подалі від сонця, мастити різні креми від загоряння, але не завжди це вдається, тому вдаються до таких маніпуляцій як користування освітлюючим кремом. Тож якщо розібрати ієрогліфіку, то можна виявити, що ієрогліф 清 означає «чистий», у той час як 洁 – «білий», а 面霜 – «маска для обличчя». Можна зробити висновок, що поєднання цих двох ієрогліфів 清洁 буде означати «освітлюючий», в результаті, 清洁面霜 матиме значення «освітлюючий крем», тому використано метод калькування.

4) маска для обличчя 面膜(Miànmó) – косметичний продукт, що надає обличчю м'якості та зволоження.

При перекладі було виявлено, що 面膜 дослівно перекладається як «лицьова плівка», оскільки 面 – «обличчя», а 膜 – «плівка» або ж «оболонка». Можна зробити висновок, що мова йде про «маску для обличчя». По-перше, у даному випадку використано метод інверсії тому, що під час перекладу ієрогліфи змінились у порядку. По-друге, також задіяний метод калькування, оскільки в поєднанні буде мати значення «маска для обличчя»

5) крем для зволоження 特效营养霜 (Tèxiàoyíngyǎngshuāng) – засіб на кремовій основі, що зволожує та живить шкіру, яка перебуває у сухому стані та потребує зволоження.

Досліджуючи даний термін, можна зробити висновок, що 特效 – «сильнодіючий», в той час як 营养 – «зволожувальний», а 霜 – «крем» -у цьому випадку ужито метод калькування, оскільки разом ці слова творять звичайний термін «крем для зволоження». Також застосовано інверсію задля кращого гармонійного звучання та мелодійності.

6) крем для ділянки навколо очей 眼袋霜 (Yǎndàishuāng), 眼霜 (Yǎnshuāng) – крем для зволоження ділянки навколо очей, шкіра людини саме в тій області потребує найбільшого зволоження.

Саме в цьому прикладі використовували метод експлікації (прийом описового перекладу) і метод інверсії. Тож, 眼袋 має значення «мішки під очима», які відносяться до злегка піднятої частини нижньої повіки, а 霜 – «крем». Тобто даний термін можна трактувати як «крем для ділянки навколо очей». Також порядок слів при перекладі змінився.

7) Сироватка 精华素 (Jīnghuásù) – це рідина, яка містить певні властивості: надає блиск обличчю, очищує шкіру, робить здоровий вигляд та надає зволоження.

У цьому прикладі 精 трактується як «чистий», 华 - як «блискучий» або ж «красивий», 素 – «властивість». Якщо скласти усі ієрогліфи до купи, то можна зробити висновок, що це засіб задля чистого та блискучого вигляду, котрий має певні властивості. Мова йде про «сироватку», тому через те, що було підібрано більш вузьке та конкретне значення, тож тут використано метод конкретизації.

8) олівець для брів 眉笔 (Méibǐ) – продукт, який може зробити брови яскравішими, погляд виразним, за допомогою олівця можна домалювали прогалини в бровах.

У ході дослідження виявилось, що в даному випадку 眉 означає «брови», а 笔 – «олівець», тому якщо скласти два значення разом, виходить звичайний термін «олівець для брів», тому тут використано метод калькування, основною характеристикою якого є поєднання двох слів чи значень у одне слово. Крім цього, використано інверсію, адже змінився порядок.

9) підводка для повік 眼线笔 (Yǎnxiànbǐ) – це засіб, що використовують аби намалювати графічні стрілки або просто підвести очі, завдяки цьому продукту очі стають виразнішими.

Якщо розібрати термін 眼线笔, то можна виявити, що 眼 – це «очі», 线 – «лінія, а 笔 – «олівець». Оскільки загалом не вживається олівець для намалювання ліній на очах, а вживається «підводка для повік», тому було використано метод інверсії та конкретизації.

10) пігмент (шкіри або пігмент на очі) 色素 (Sèsù) – це спеціальні блискітки, які наносять на повіки, даний продукт надає сяяння і яскравості.

У даному випадку використано метод конкретизації. 色 – «колір», а 素 – «матеріал», тобто кольоровий матеріал. У результаті, підбрано більш вузький переклад «пігмент», адже саме й про поняття «пігмент» іде мова, термін якого є вузькоспеціалізованим та більш конкретним, аніж звичайний термін. Цей термін використовується не часто та має інші значення, проте філологи, котрі досліджують термінологію індустрії краси та макіяжу добре знайомі з ним.

11) туш для вій 睫毛膏 (Jímáogāo) – засіб, що використовується задля видовження, надання об'єму, фіксації та затемнення вій.

Використано метод конкретизації та прийом описового перекладу, оскільки 睫毛 має значення «вії», а 膏 – «умочити» або ж «змащувати», тобто можна зробити висновок, що це «засіб задля змащування вій», імовірно, це «туш для вій». Якщо ж вживати як «туш для вій», то це буде методом конкретизації, а якщо «засіб для змащування вій», то вийде метод описового перекладу.

12) консилер 遮瑕膏 (Zhēxiágāo) – засіб, що схожий на тональний крем, але має більш щільну текстуру та здатен перекривати висипання,

пігментацію, вени, веснянки та інше, що споживачі хотіли б приховати на обличчі.

В даному випадку вжито метод конкретизації, де використано більш вузьке значення під час перекладу, тобто 遮 означає «покривати», 瑕 має значення «недолік» або «дефект», 膏 – «умочити» або ж «змащувати», в результаті, вийде «консилер» . Або можна трактувати як «засіб, задля покривання недоліків» і в даному випадку вжито прийом описового перекладу.

13) рум'яна 腮红(Sāihóng) – засіб, що надає свіжості обличчю та легкий рум'янець.

Відомо, що 腮 - це «щока», 红–це «червоний», тож у разі тлумачення як «червоні щоки» буде використано описовий метод, а в разі «рум'яна» - метод конкретизації.

14) хайлайтер 高光 (Gāoguāng) – косметичний продукт, що використовують задля вираження та виділення певних ділянок шкіри, забезпечує надання сяяння та свіжого вигляду.

У ході розбору було виявлено, що 高 має значення «сильний», яке підходить під тематику, а 光 – «сяйво», у поєднанні виходить «хайлайтер», отже, використано метод конкретизації. У разі тлумачення «сильне сяйво» використовується метод калькування.

15) пудра 香粉 (Xiāngfěn) – це засіб, що використовують задля закріплення макіяжу та вирівнювання рельєфу шкіри.

Проаналізувавши, можна виявити, що 香 має значення «косметичний», а 粉 – «порошок». У результаті, методом калькування виходить термін «косметичний порошок», а методом конкретизації – «пудра».

16) бальзам для губ 润唇膏(Rùnrúngāo) – засіб для зволоження губ, а іноді навіть для лікування при потрісканні чи сухості.

润 – «зволожувати», 唇– «губний», 膏 – «паста» або «крем», склавши до купи, виходить «крем для зволоження губ», отже, тут використано метод калькування, також даний термін можна трактувати як «бальзам» - метод конкретизації.

17) олівець для губ 唇线笔 (Chúnxiànbǐ) – засіб, який наносять задля надання форми губам. В деяких випадка наносять, щоб легше було нафарбувати губи помадою.

У терміні 唇线笔, частина 唇 означає «губи, 线– «лінія, а 笔, як відомо, «олівець». Отже, термін 唇线笔 трактується як «олівець для губ». По-перше, тут використано метод калькування, а по-друге, метод інверсії, оскільки порядок змінився й слово «олівець» перемістилось на першу позицію, а далі вже інші слова.

18) блиск для губ 唇彩 (Chúncǎi) – продукт, що надає губам блиску та кольору.

Термін 唇彩 транкується як «блиск для губ», оскільки 唇– «губи», а 彩– «колір» або «блиск», тому вжито метод інверсії та калькування. А метод інверсії тому, що частини слова помінялись місцями.

19) аерограф 喷枪 (Pēnqiāng) – пристрій для розпилення рідкої фарби на обличчя.

При розборі даного терміну, а саме 喷枪, було виявлено, що 喷 має значення «бризкати», 枪 – «пістолет». Тобто, термін можна трактувати по-різному: у випадку трактування «пістолет, який бризкає» використовується описовий метод, у випадку трактування як «аерограф» ужито метод конкретизації.

20) Нормальний (тип шкіри) 中性 (Zhōngxìng) – це тип шкіри, де вироблення шкірного сала добре збалансоване.

В даному випадку 中 – «середній» або «нормальний», в той час як 性 трактується «тип», тобто разом виходить «нормальний тип» (шкіри), тому використано метод калькування.

21) Жирний (тип шкіри) 油性 (Yóuxìng) – це тип шкіри, на якому є багато розширених пор, шкіра схильна до різного роду висипів, жирному типу шкіри властивий блиск.

Цей випадок ідентичний до попереднього: 油 означає «жирний», а 性 – «тип», а разом виходить «жирний тип» (шкіри), тому тут також використано метод калькування, як і в минулому прикладі.

22) сухий (тип шкіри) 干性 (Gānxìng) – це тип шкіри, який виробляє дуже малу кількість шкірного сала, сухому типу шкіри властива сухість на різних ділянках.

Відомо, що 干 – «сухий», 性 – «тип», тобто разом виходить «сухий тип» (шкіри), тож використано метод калькування.

23) Комбінований(тип шкіри)混合性皮肤 (Hùnhéxìngpífū) – це тип шкіри, який поєднує в собі і сухість, і жирність. На усіх ділянках шкіра суха, а носі, в області чола та підборіддя – жирна.

У цьому разі 混合 має значення «комбінація», 性 тлумачать як «тип», 皮肤 - «шкіряний покрив», тобто разом виходить «комбінований тип шкіряного покриву» (шкіри), отже, використано метод калькування.

24) чутливий (тип шкіри) 敏感性 (Mǐngǎnxìng) – це тип шкіри, який може реагувати на незначні чинники, реакція може бути у вигляді висипів, подразнень тощо.

Знову схожий приклад: 敏感 – «чутливий», 性 – «тип», тобто разом виходить «чутливий тип» (шкіри), тут використано метод калькування.

25) косметика - 化妆品 (Huàzhuāngpǐn);

В даному випадку 化妆 - «наносити макіяж», 品 – продукти, разом трактується як «продукти для нанесення макіяжу», тож тут вжито метод інверсії та калькування, також трактується «косметика», в даному випадку – це конкретизація.

26) зволоження 补水 (Bǔshuǐ) – пом'якшення, надання живлення.

У ході дослідження стало зрозуміло, що 补 у значенні «доповнювати», «надавати», 水 – «рідина» або «вода», тобто «засіб, який надає вологу» - описовий метод, або «зволоження» - метод конкретизації.

27) водостійкий 防水 (Fángshuǐ) – це такий, який може витримати навіть в воді, мова іде про макіяж.

Оскільки 防– «захист» або «стійкість», 水– «вода», то у результаті, 防水 трактується як «засіб, що захищає від води» - описовий метод, «водостійкий» - метод калькування.

Отже, у ході дослідження було виявлено, що найбільше слів трактується методом калькування (18 лексичних одиниць), на другому місці – метод конкретизації (12 лексичних одиниць), на третьому – метод інверсії (8 лексичних одиниць), потім метод описового перекладу (7 лексичних одиниць). Не було виявлено жодних термінів перекладених методами транскрипції та транскодування.

2.2 Зв'язок термінології індустрії краси з мовною картиною світу.

Термінологія індустрії краси може відображати мовну картину світу шляхом відображення культурних нюансів, соціальних стандартів та ідеалів краси. У сучасному глобалізованому світі взаємодія між різними культурами стає все більш важливою та необхідно. Крос-культурна взаємодія відображає процес обміну інформацією, ідеями, цінностями та практиками між людьми з різних культур. Це являє собою важливу складову сучасного суспільства, яке стикається з мультикультурністю та міжкультурними викликами. Концепція краси і його вираження в різних культурах можуть відрізнятися, і це може вплинути на використану термінологію. Зростаюча міграція, зв'язки у різних сферах, в даному випадку у індустрії краси та макіяжу, розвиток технологій та засобів для передачі інформації, поширення інформації в соціальних мережах – усе це створює унікальні можливості для зближення культур. Крос-культурна взаємодія відкриває двері до нових світоглядів, сприяє розумінню та співпраці між народами різних країн.

«Значний внесок у вивчення проблем мовної картини світу в різних її аспектах внесли сучасні українські лінгвісти С. Єрмоленко, Н. Сологуб, Л. Ставицька (поетична картина світу), В. Жайворонок (етнолінгвістичний аспект),

О. О. Тараненко, Л. А. Лисиченко (лексико-семантичний вимір), О. С. Селіванова (теоретичний огляд), Л. І. Шевченко (аналіз інтелектуального розвитку МКС)» [13, с. 12].

«Картина світу постає як світобачення кожної окремої людини й етносу загалом, як результат сприйняття та осмислення навколишнього світу, відображеного в мові» [6, с. 20].

Мова не просто відтворює дійсність, ще й стрімко сприяє нашому розумінню світу й зв'язку з ним. Дослідники Терещук Г. та Юрій М. у своїй науковій статті зазначають: «Мова відображає дійсність, створює свою картину світу, специфічну й універсальну для кожної мови і, відповідно, народу, етнічної групи, мовного колективу, що використовує цю мову як засіб спілкування.» [19, с. 1]. Мова впливає на наше сприйняття реальності та конструює свою унікальну картину світу. Важливо відзначити, що мова також є не тільки засобом передачі інформації, але і механізмом соціальної взаємодії. Мова дозволяє нам встановлювати зв'язки з іншими людьми, спілкуватися, обмінюватися думками та ідеями. Вона є ключовим фактором у формуванні і підтриманні нашого соціального та культурного спілкування. Також Терещук Г. та Юрій М. зауважили: «Мова, мислення і культура взаємопов'язані настільки тісно, що майже складають єдине ціле, жоден з компонентів не може існувати без двох інших. Таким чином, світ (або життєвий світ), що оточує людину, – це реальність, спроектована на людський спосіб буття. Ці проекції розрізняються за сферами діяльності: культура, загальнонаукова картина світу, приватно-наукова картина світу. До приватно-наукових належить вже згадувана мовна картина світу.» [19, с. 2].

«Мовна картина світу розвивається не тільки шляхом називання нових явищ, але і шляхом фіксації поглиблення знань про властивості вже відомих явищ

і понять. У такому разі МКС реагує семантичним «ущільненням» відповідної ділянки й появою синонімів, близькозначних слів та іншими засобами, які фіксують уточнене знання.» [13, с. 33]. До таких термінів пов'язаних із індустрією краси та макіяжу можна віднести термін 眼霜 (Yǎnshuāng), який трактується як «крем для зволоження ділянки навколо очей», а синонімом до даного терміну є 眼袋霜 (Yǎndàishuāng), 眼膏 (Yǎngāo), 眼部护理霜 (Yǎnbùhùlǐshuāng), 护眼霜 (Hùyǎnshuāng), які передають ідентичне значення. А також як приклад термін 腮红 (Sāihóng), який означає «рум'яна», серед синонімів до нього можна навести такі приклади: 胭脂 (Yānzhī) та 脸红 (Liǎnhóng), що також мають трактування «рум'яна». Термін 香粉 (Xiāngfěn) означає «пудра», а синонімом є 粉饼 (Fěnbǐng). 口红 (Kǒuhóng) перекладається як «губна помада», а синонімами до слова є 唇膏 (Chúngāo) та 唇彩 (Chúncǎi).

«Відомо, що на лінгвальному рівні в лексичній системі слова вступають у два типи відношень — парадигматичні й синтагматичні. Парадигматика передбачає розгляд однотипних одиниць мови у їх спільних і відмінних рисах на лінгвальному рівні МКС» [13, с. 75]. Іншими словами, кожний термін можна розрізнити за так званими ознаками, які властиві лише даному слову, а також показують відмінність від інших синонімів. «У залежності від семантичних ознак, за якими відбувається членування словникового складу, лексичні парадигми можуть бути простими й різною мірою складними» [13, с. 75]. Лисиченко Л. розрізняє декілька типів парадигм: прості та складні, де антонімічна – проста, а синонімічна – складна. Немає жодних прикладів антонімічних парадигм в індустрії краси та макіяжу, однак є приклади складніших парадигм – синонімічних, до яких відносять поняття, які подібні за вимовою та майже однакові за тлумаченням, проте написання в них відмінне. Мова впливає на наше сприйняття реальності та конструює свою унікальну картину світу, а з розвитком

мови з'являються нові терміни та поняття, котрі потребують перекладу та розуміння, а парадигми дозволяють представникам мови знати й використовувати слово, котре найбільше підходить за суттю.

Серед термінів-прикладів синонімічних парадигм пов'язаних з темою індустрії краси та макіяжу в китайській мові можна дібрати слова 妆粉 (Zhuāngfěn), 香粉 (Xiāngfěn), 粉饼 (Fěnbǐng), загальне значення яких – «пудра». Кожне слово має власні ознаки, які відрізняють їх один від одного, наприклад, 粉饼 – це маленька компактна пудра, головна властивість якої – матувати шкірний покрив та робити макіяж більш стійким, зазвичай її легко брати із собою, відрізняється від інших пудр вона упакованням, а також способом нанесення, оскільки всередині є дзеркальце та спонж, яким найкраще наносити продукт. Термін 香粉 також має загальне значення «пудра», проте це саме «розсипчаста фінішна пудра», головними ознаками якої є інше упаковання, розсипчастість та інший спонж. На відміну від 香粉 «компактної пудри», 香粉 «розсипчаста фінішна пудра» не має всередині дзеркала, має інший вигляд, не така зручна, однак також матує, закріплює макіяж та робить ідеальний вигляд шкіри без видимих пор. 妆粉 трактується як «кремова пудра» або «крем-пудра», яка має іншу текстуру і не є такою зручною, як інші пудри. Окрім цього, до слів синонімічних парадигм можна віднести 口红 (Kǒuhóng), 唇膏 (Chúngāo), 唇彩 (Chúncǎi), 唇蜜 (Chúnmi) та 唇釉 (Chúnyòu), усі написані терміни мають значення «помада», проте кожен термін має свою відмінність та особливість. Наприклад, термін 口红 перекладається як «помада», проте вона може бути матовою, глянцевою, сатиновою. Призначення даної помади: зміна кольору губ. 唇膏 також є «помадою», однак з іншою функцією та характеристикою. 唇膏 на відміну від 口红 є напівпрозорою, дана помада не перекриватиме повністю натуральний колір губ, а лише скоригує. 唇膏 «у вигляді безбарвного або тонованого продукту, яка

зволожує і захищає губи» [40], оскільки вміст 唇膏 складається з багатьох корисних елементів. 唇彩 перекладається як «помада-блиск» - «стік з пензликом у вигляді густої рідини або тонкого крему, з м'яким і текстурованим корпусом, серед переваг: насичений колір, висока насиченість кольору, гарне покриття, краще зволоження, ніж у помади» [40]. 唇蜜 – також «помада-блиск», проте на відміну від 唇彩 має світліший напівпрозорий колір та візуально кристально-чистий ефект, використовуються поверх після нанесення 口红. 唇釉 – «помада-тінт», яка схожа на 唇蜜 та 唇彩, однак найголовніша відмінність – довга стійкість.

«Значення слова зумовлюється не тільки відношеннями між од- нотипними одиницями на концептуальному рівні, а й характером їх зв'язків, сполучуваності з іншими словами у висловлюванні на рівні лінгвальному» [13, с. 76]. «Наприклад, значення іменника можуть відрізнятися наявністю /відсутністю присубстантивного керування» [13, с. 76]. Так слово 香粉 має декілька значень: 1) пудра для обличчя; 2) порошок насипаних пахощів; - усе залежить від сфер використання. «Синтагматичні диференційні риси відіграють значну роль як семантичний компонент і в структурі певних типів слів» [13, с. 77].

Задля дослідження за допомогою сайту bkrs.info було дібрано 16 найпоширеніших термінів, пов'язаних із термінологією індустрії краси та макіяжу, а саме категорії декоративної косметики: 妆前乳 «праймер» або «база для обличчя», 粉底霜 «тон для обличчя», 墨汁 «туш для брів», 眉笔 «олівець для брів», 眼影 «тіні для повік», 眼线笔 «підводка для очей», 睫毛膏 «туш для вій», 遮瑕膏 «консилер», 胭脂 «рум'яна», 腮红 «рум'яна», 高光 «хайлайтер», 香粉 «пудра», 粉饼 «пудра», 口红 «помада», 唇膏 «помада», 唇彩 «блиск для губ».

У ході дослідження було виявлено, що до однозначних слів відносяться: 妆前乳 «праймер» або «база для обличчя»; 眼影 «тіні для повік»; 眼线笔 «підводка для очей»; 睫毛膏 «туш для вій»; 遮瑕膏 «консилер»; 腮红 «рум'яна»; 口红 «помада», 唇膏 «помада», 唇彩 «блиск для губ». До багатозначних: 粉底霜 «тон для обличчя», проте також використовується як «зволожувальний крем»; 墨汁 «туш для брів», а також «чорнило»; 眉笔 «олівець для брів» або «туш для очей»; 胭脂 «рум'яна» або «кармін» (хімічний барвник); 高光 «хайлайтер» або «відблиск»; 香粉 «пудра» або «тальк»; 粉饼 «пудра» або «округла булочка».

Таблиця 1

	Кількість слів	Відсоток
Однозначні слова	9	56,25%
Багатозначні слова	7	43,75%

Можна дійти висновку, що однозначних слів більше, ніж багатозначних. Багатозначні терміни в деяких випадках стосуються однієї і тієї ж сфери, однак позначають різні поняття та збагачують мову, а також зустрічаються поняття з інших галузей. У ході дослідження було виявлено, що кількість однозначних слів становить 9 слів, тобто 56,25% від усієї кількості (16 одиниць), а багатозначних – 7 слів, що становить 43,75% від 16 одиниць.

«Перший етап у мовній картині світу співвідноситься з ментальним рівнем МКС, другий — із концептуальним — виробляється поняття за якоюсь ознакою, і нарешті, процес номінування — власне мовний» [13, с. 86]. «Для того щоб слово ... стало явищем мовної картини світу, а не тільки знакової системи, необхідно, щоб у свідомості мовця була присутня певна кількість ознак, що зберігаються на ментальному рівні. У такому разі слово набуде справді

лексичного значення, яке містить не тільки вказівку на конкретний предмет чи поняття (знак), а і цілий комплекс супутніх ознак, які ми визначаємо як семи» [13, с. 86].

Мовна картина світу є унікальною для кожної мови і відображає сприйняття та інтерпретацію реальності конкретним народом, етнічною групою чи мовним колективом. Мова впливає на спосіб, яким ми сприймаємо та виражаємо світ навколо нас, а також наших соціальних і культурних переконань. Вона формує наше сприйняття світу та визначає нашу культурну ідентичність. Крім того, мова є основою для розвитку різних сфер людської діяльності, наприклад, індустрії краси та макіяжу. Таким чином, мовна картина світу відображає багатогранність та різноманітність нашої сприйняття світу через мову.

2.3 Принципи перекладу термінології індустрії краси та макіяжу та роль перекладацьких трансформацій у передачі смислів.

Переклад — важливий процес, що допомагає злити міжнародні кордони, сприяючи взаєморозумінню та культурній обміну. Переклад забезпечує можливість доступу до знань, ідей та культурних цінностей, що розташовані за межами власної мови та культурного кола. Переклад не просто передача слів з однієї мови на іншу, це складний процес відтворення смислу, стилю та емоційного забарвлення оригіналу в цільовій мові. Він вимагає від перекладача не лише вміння знайти еквівалентність слів, але й розуміння культурних, історичних та соціальних контекстів. Перекладач має бути вірним представником двох культур, переносючи особливості та нюанси оригіналу в нове мовне середовище.

«У найзагальнішому плані переклад можна визначити як збереження змісту повідомлення при зміні його мовної форми.» [11, с. 9]. Фахівець у власній праці виносить думку, що «основний тип перекладу в наш час – переклад писемний» [11, с. 9].

«У процесі перекладу часто стає неможливим використати буквальний словарний відповідник, і перекладач вдається до перетворення внутрішньої форми слова чи словосполучення або ж його повної заміни, тобто до перекладацької трансформації.» [7, с. 14], адже це є одним із ключових аспектів перекладу. Отже, перекладацькі трансформації — процес, який пов'язаний з перекладом тексту з однієї мови на іншу з врахуванням особливостей кожної мови та контексту, в якому вона використовується. Ці трансформації включають в себе вибір еквівалентних слів і виразів, перестановку речень та фраз, зміну граматичної структури та врахування культурних реалій. «З огляду на подібну інтерпретаційно-породжувальну діяльність перекладача, а також на розбіжність двох мовних систем, культур та онтології досягти абсолютної еквівалентності при перекладі практично неможливо. Однак забезпечити найбільш гармонійне входження читачів перекладу до чужої культури, мови, онтології та інтерпретаційної програми для перекладача можливо за рахунок спрямування зусиль на створення найоптимальнішого балансу семантики й форми, денотативної, конотативної, стилістичної, культурної та прагматичної інформації текстів оригіналу й перекладу.» [17, с. 159]. Перекладацькі трансформації мають на меті зберегти сутність та інтенцію оригінального тексту, одночасно адаптуючи його до вимог та конвенцій цільової мови. Перекладач, використовуючи свою мовну та культурну компетенцію, повинен знайти найкращий спосіб відтворення змісту та стилю оригіналу, забезпечуючи зрозумілість, точність та емоційну відповідність цільовій аудиторії. Процес перекладу вимагає творчості та гнучкості з боку перекладача, оскільки не завжди можна знайти точну еквівалентність між мовами. Від перекладача залежить здатність передати не лише лексичне значення слів, але й контекст, ідіоми, вирази та культурні відтінки.

«Спираючись на практику перекладу можна стверджувати, що процес перекладу загалом зводиться до двох випадків – 1) коли в мові перекладу є

відповідники одиницям мови оригіналу, і тоді переклад/перекодування думки, висловленої в оригіналі, справді, здійснюється механічно; 2) коли в мові перекладу таких відповідників немає, і тоді відбувається творчий процес пошуку заміників, через які все ж можна передати висловлену в оригіналі думку. З огляду на неусталеність термінології пропонуємо перший випадок визначити як еквівалентний переклад, а другий – як трансформативний.» [10, с. 43].

Задля дослідження перекладацьких трансформацій в індустрії краси та макіяжу було взято класифікацію, запропоновану українською лінгвісткою Кірносою Н., дослідження способів перекладу філологині були представлені в її роботі «Система трансформацій в українському та китайському перекладознавстві» і саме схема української фахівчині є вдалою та чіткою. Кірносова Н. виокремлює такий поділ:

«До 词法翻译 Cífǎfānyì(морфологічного перекладу) входить 9 пунктів: 对等译法 Duìděngyìfǎеквівалентний переклад, 体译法 Tǐyìfǎконкретизація, 抽象译法 Chōuxiàngyìfǎабстрактизація, 增词译法 Zēngcíyìfǎ додання слів, 省词译法 Shěngcíyìfǎвилучення слів, 合词译法 Hécíyìfǎ об'єднання слів, 转性译法 Zhuǎnxìngyìfǎ заміна частин мови, 换形译法 Huànxíngyìfǎ заміна форми, 褒贬译法 Bāobiǎnyìfǎ переклад експресивного забарвлення. До 句法翻译 Jùfǎfānyì(синтаксичного перекладу) входить 7 пунктів: 换序译法 Huànxùyìfǎ синтаксичні перестановки, 断句译法 Duànjùyìfǎ членування речень, 转句译法 Zhuǎnjùyìfǎ логічний розвиток значень, 合句译法 Héjùyìfǎ об'єднання речень, 缩句译法 Suōjùyìfǎ скорочення речень, 转态译法 Zhuǎntàiyìfǎ заміна типу речення, 正反译法 Zhèngfǎnyìfǎ антонімічний переклад. До 辞格与翻译 Cígégéyǔfānyì входить 3 пункти: 直译法 Zhíyìfǎ еквівалентний переклад, 意译法 Yìyìfǎ адекватний переклад, 弥补法 Míbǔfǎ компенсація втрат» [10, с. 44].

У різних Інтернет джерелах публікують відео китайські блогери, серед таких джерел можна виділити: 抖音 Dǒuyīn(TikTok – китайський додаток та соціальна мережа, у якій можна публікувати відео) та 新浪微博 Xīnlàngwēibó(Weibo – китайський простір для невеликих блогів) - саме фрази використані у відео саме з цих сайтів було використано задля дослідження трансформацій перекладу термінів та фраз індустрії краси та макіяжу.

Для розгляду було взято відео з блогів невеликих інфлюенсерів, котрі просувають власні відео на тематику краси, демонструють продукти, якими користуються та розповідають: як правильно ними користуватись, яка їх функція, кому дані засоби підходять. Дані відео у середньому тривають від 1 хвилини до 7хвилин.Відео та фрази були вибрані методом часткової вибірки, а додаткова інформація, що не відповідає темі індустрії краси та візажу, опущена.

1) 用胶笔从眼影末端连接到眼睛中间，再从这里连接到眼尾，把中间的小三角填补起来[31].

Переклад: підводкою проведіть лінію від місця, де закінчуються тіні до середини ока, з'єднайте зовнішній кутик ока, заповніть маленький кутик посередині.

На морфологічному рівні було використано прийом конкретизації, оскільки 胶笔 Jiāobǐнемає чіткого визначення, дослівно перекладається як «гелевий олівець», для більш чіткого та ясного розуміння було змінено переклад на «підводка». Також при перекладі було використано прийом додавання, оскільки в третій частині речення було додано слово «кутик» задля розуміння перекладу, а в першій частині було додано слово «лінія». Також прийомом абстрактизації було перекладено слово 小三 Xiǎosān задля абстрагування перекладу, збереження та розуміння сенсу. На синтаксичному рівні є синтаксичні

перестановки, а саме інверсія, задля гармонійного звучання: 把中间的小三角填补起来—«заповніть маленький кутик посередині». Також використано прийом компенсації втрат тому, що при перекладі з'явилися слова, які доповнили зміст та компенсували втрати.

2) 眉尾向斜下方画、拉长眉尾，不要太粗。深色眉笔加深，打造深浅层次[27].

Переклад: Проведіть лінію кінчиків брів нахилом донизу, витягніть їх, проте не надто товсто, а темним олівцем для брів посилюйте натиск та створіть глибину тіней.

У ході дослідження на морфологічному рівні було виявлено прийом додавання, у перекладі було додано слово «натиск», щоб з'явився сенс та зміст був зрозумілим споживачу інформації, а також при перекладі було додані слова «проте», «та» замість коми, щоб речення більш мелодійно звучало і була сполука між ними. На синтаксичному рівні при перекладі було використано прийом синтаксичної перестановки, тобто інверсії в першій частині речення, прийом об'єднання речень, а також членування, оскільки речення були маленькі та поодинокі, то після з'єднання стало більше граматичних основ, в результаті й відбулась заміна типу речення. Також виявлено прийом компенсації втрат.

3) 第二步我习惯用遮暇、用手（反复）抹一点涂在泛红的位置按压开[38].

Переклад: На другому етапі я використовувала коректор і терла трохи руками (кілька разів) місця почервоніння задля замаскування.

Помітно, що використано метод конкретизації у слові 遮暇 Zhēxiá, адже підібрано більш вузький термін: «коректор». На синтаксичному рівні

використано прийом синтаксичної перестановки, інверсії, оскільки в оригіналі вказано 用手（反复）抹 Yòngshǒu (fǎnfù) mǒ, що дослівно означає «використовуючи руки, терла», проте задля гармонізації переклад: «терла трохи руками». Також використано прийом адекватного перекладу.

4) 挤很多泵粉底液、然后点涂全脸接着就直接拍开[35].

Переклад: Видавіть на обличчя багато тонального крему, потім нанесіть його на всю поверхню лиця і розтушуйте.

У ході перекладу на морфлогічному рівні було використано прийом вилучення тому, що було вилучено слово 泵 Bèng з метою передачі правильного сенсу, а в другій частині речення – додавання, до перекладу було додане слово «поверхня» задля забезпечення більш барвистого звучання та ефективного передавання сенсу оригіналу. Також використано метод конкретизації, у слові 拍开 Pāikāi частина 拍 має значення «хлопати», а 开 в даному випадку – «рухати», тому було підібрано конкретне вузьке поняття «розтушовувати», яке найкраще підходить по змісту. Також використано прийом адекватного перекладу.

5) 夹好睫毛后上睫毛定型液, 假睫毛贴在真睫毛下方让睫毛更加卷翘[29].

Переклад: Добре підкрутіть вії й нанесіть туш для вій, наклейте накладні вії під справжні, щоб зробити вії більш закрученими.

По-перше, вжито прийом конкретизації, в оригіналі 定型液 Dìngxíngyè написано про «рідину для вій», задля розуміння при перекладі було використано «нанести туш для вій», тобто знайдено конкретний і вузький термін. По-друге, на в попередньому прикладі можна побачити прийом додавання. По-

третє, відбулась синтаксична перестановка: замість «накладні вії наклейте», було перекладено «наклейте накладні вії», іншими словами, змінився порядок слів у реченні. По-четверте, відбулася компенсація втрат.

6) 我们用这个橘色先把它轻轻的压一层、这一步是为了均匀肤色
啊[28].

Переклад: Використовуючи цей помаранчевий колір, злегка притискаємо його в один шар, цей крок необхідний для вирівнювання тону шкіри.

Під час перекладу вжито спосіб додавання, було додано деякі слова з метою ясної передачі смислів, зокрема слово «необхідно», без уживання даного слова речення було б зрозумілим, але не мало б гарного звучання. Також відбулась заміна форми, слово 均匀 Jūnyú публікується в основному в китайській мові як прикметник: «рівномірний» - однак при перекладі слово перетворилось на іменник, а саме «вирівнювання». На синтаксичному рівні було використано прийом синтаксичної перестановки, оскільки вираз 把它轻轻的压一层 Bǎ tā qīng qīng de yā yī céng трактували як «злегка притискаємо його в один шар». Крім цього, використано прийом адекватного перекладу.

7) 湿合棕色加深双眼皮褶皱. 睫毛根部加深这一步一定要的[37].

Переклад: Вмочуємо і коричневим кольором поглиблюємо складку повіки, коріння вій також поглиблюємо – це є обов'язковим етапом.

Серед усіх трансформацій можна виділити об'єднання речень, у цьому випадку було з'єднано 2 речення, відповідно у реченні стало більше граматичних основ, тому, крім цього, відбулась заміна типу речення. На додаток, використано прийом адекватного перекладу.

8) 笔头偏硬不会偏软适合画下睫毛、顺着眼型拉出来很容易画出漂亮尖尖[23].

Переклад: Кінчик олівця жорсткий і не надто м'який, ідеально підходить для вій, легко промальовує форму очей і має гарний гострий кінчик.

Під час дослідження виявлено, що було задіяно прийом вилучення слів, а саме вилучення, щоб уникнути нагромадження непідходящих слів. У кінці речення навпаки відбулося додавання слів задля розуміння всієї картини: після слова гострий додано слово кінчик, про який і йде мова, однак по певним причинам дане слово упущене. На синтаксичному рівні: скорочення речення, а саме було скорочено останню частину речення. Також використано прийом компенсації втрат.

9) 用山口的绝美新色、粉色的碎钻闪、冰沙质地细腻还 bling[24].

Переклад: Гарний новий відтінок Yamaguchi, з рожевим кремовим глітером, текстура гладка і кремова.

Хоча до цієї класифікації не подано такого прийому, проте тут використано метод транслітерації у слові 绝美 JuéměiYamaguchi. Використано метод заміни форми в слові 闪 Shǎn, в оригіналі слово є дієсловом, при перекладі воно змінилось на іменник, а також використаний метод конкретизації: 碎钻闪 Suìzuānshǎn перекладається «маленькі діаманти блистять», проте воно має більш вузький переклад – «глітер». Використано прийом адекватного перекладу.

10) 用哑光高光进行全脸提亮. 眉心三角区这块要运点提亮一下 [32].

Переклад: Підсвічуємо все обличчя матовим пудрою-хайлайтером, виділяємо надбрівний трикутник. На синтаксичному рівні відбулась синтаксична перестановка, а саме інверсія у другому реченні, а також при перекладі відбулось об'єднання речень та заміна типу речення. Також ужито прийом адекватного перекладу.

Тож з дослідження зрозуміло, що використано метод конкретизації, адже «матова пудра-хайлайтер» - це конкретний вузький термін і в звичайних словниках його важко знайти, потрібно звертатись до спеціалізованих або перекладати термін по частинкам. Такж було вилучено певні слова.

У процесі дослідження відбулось ознайомлення з перекладацькими трансформаціями в ході перекладу з китайської на українську мови, розподіл на типи. Як висновок, на морфологічному рівні найчастіше використовуються такі прийоми: конкретизація, додавання та вилучення. На синтаксичному рівні найчастіше відбувається синтаксична перестановка, тобто інверсія. Також часто зустрічається прийом адекватного перекладу та перекладу з компенсацією втрат. З відео можна дізнатись про правильне поєднання слів на тему краси, про культуру Китаю та особливості китайського макіяжу, адже блогерки показують на собі результат, а також можна дізнатись про популярні засоби, що підходять саме китайцям, підходять під їх клімат, підходять під їх шкіру, можна винести багато важливих та цікавих фактів, оскільки китайці добре розуміються в косметиці та в жодному разі не використовуватимуть неякісні популярні продукти, а натомість завжди використовують засоби, які корисні та підходящі для шкіри.

Перекладацькі трансформації виявляються надзвичайно важливими у процесі перекладу, оскільки вони дозволяють зберегти сутність та естетику оригінального тексту, адаптуючи його до нового мовного та культурного

середовища. Вони є необхідними для забезпечення якісного та ефективного спілкування між різними мовними та культурними групами. Китайська мова, зі своїм унікальним письмовим системою, граматиною та культурним контекстом, представляє виклики та можливості для перекладачів. Перекладацькі трансформації в китайській мові вимагають уважності до деталей, глибокого розуміння культурних відтінків та точного вибору слів та виразів. Вони допомагають передати сенс, стиль та емоційну відповідність оригінального тексту в китайському контексті, забезпечуючи зрозумілість та адаптованість для читачів.

ВИСНОВОК

Дослідження, спрямовані на вивчення зв'язку між індустрією краси та перекладом, виявили цікаві аспекти крос-культурної взаємодії в цих сферах. Індустрія краси в сучасному світі знаходиться під впливом глобалізації, що відкриває нові можливості для перекладачів та лінгвістів у вирішенні комунікативних завдань. Переклад в індустрії краси має важливу роль у міжкультурному спілкуванні, допомагаючи зрозуміти і адаптувати продукти та послуги для різних культурних споживачів. Дослідження перекладу в індустрії краси та макіяжу дозволяє виявити особливості мовних, культурних та естетичних перетворень, що відбуваються під впливом глобалізації та крос-культурних взаємодій, зберегти та передати смисли під час перекладу, виявити найчастіше вживані перекладацькі трансформації чи прийоми. Результати досліджень свідчать про те, що індустрія краси є активним засобом передачі культурних цінностей, ідеалів краси та тенденцій. У результаті проведення дослідження було досягнуто мети та виконання поставлених завдань. Спочатку було зібрано приклади слів та речень термінології індустрії краси та візажу на основі блогів китайських інфлюенсерів та медійних осіб, потім було виявлено принципи перекладу термінології індустрії краси та макіяжу та роль перекладацьких трансформацій у передачі смислів, було проаналізовано слова та фрази, взяті з відео роликів, поширених у медіа-просторі, проаналізовано перекладацькі прийоми та системи трансформацій використані задля перекладу.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ:

1. Бараненкова Н., Литвин С. Експлікація як спосіб перекладу безеквівалентної лексики науково-технічного стилю. core.ac.uk. URL: <https://core.ac.uk/download/pdf/47229984.pdf>.
2. Білозерська Л., Вознесенко Н., Родецька С. Термінологія та переклад : навч. посіб. для студентів філол. напряму підготов. / ред. С. Мазур. Вінниця : Нова Кн., 2010.
3. Гимер Н. Іншомовна лексика в косметичі та косметології / Надія Гимер // Вісник Національного університету "Львівська політехніка". – 2007. – № 593 : Проблеми української термінології. – С. 74–78. –
4. Гимер Н. О. Лексика косметики та косметології сучасної української мови: дисертації на здобуття наукового ступеня кандидата філологічних наук. Львів, 2010. 16 с.
5. Гузь А. Транскодування як спосіб перекладу англійської авіаційної. Наука і молодь. Гуманітарна серія. УДК 81' 255.2: 6 (043.2). С. 143–144. URL: <https://jrn1.nau.edu.ua/index.php/NM/article/view/3304>.
6. Живіцька І. Мовна картина світу як відображення реальності. Філологічні студії: Науковий вісник Криворізького державного педагогічного університету. 2010. ФІЛОЛ. СТУДІЇ. – Вип. 4. С. 20–25. URL: <https://journal.kdpu.edu.ua/filstd/article/download/925/925>.
7. Журавель Т., Хайдарі Н. Поняття перекладацьких трансформацій та проблема їх класифікації. Науковий вісник Міжнародного гуманітарного університету. М 2, № 19. С. 148–150. URL: http://www.vestnik-philology.mgu.od.ua/archive/v19/part_2/41.pdf.
8. Запорожская Государственная Инженерная Академия. Тема 4. Методи дослідження. studlife.net. URL: <https://studfile.net/preview/4193792/>.

9. Квітка Л. Макіяж: від примусу до самовираження. Ч.1. Історичний екскурс. *genderindetail.org.ua*. URL: <https://genderindetail.org.ua/season-topic/tema-sezonu/makiyazh-vid-primusu-do-samovirazhennya-ch-1-istorichniy-exkurs-134248-1.html>.
10. Кірносова Н. Система трансформацій в українському та китайському перекладознавстві. С. 43–46. URL: <https://sinologist.com.ua/wp-content/uploads/2016/02/Кірносова-2.pdf>.
11. Коптілов В. Теорія і практика перекладу. Київ : Вид-во при Київ. держ. ун-ті вид. об-ня "Вища шк.", 1982. 164 с. URL: https://shron1.chtyvo.org.ua/Koptilov/Teoriia_i_praktyka_perekladu.pdf
12. ЛЕКЦІЯ 1 Загальнонаукові поняття. *hydrogeology.univer.kharkov.ua*. URL: <http://hydrogeology.univer.kharkov.ua/wp-content/uploads/2019/03/Лекц.Іст.та-Метод.pdf>.
13. Лисиченко Л. Лексико-семантичний вимір мовної картини світу : монографія. Харків : Вид. група «Основа», 2009. 191 с. URL: <https://dspace.hnpu.edu.ua/server/api/core/bitstreams/6d759dd8-8f8a-48ee-8324-350681aa164b/content>.
14. Пономарів О. Д. Стилїстика сучасної української літературної мови / О. Д. Пономарів. – Тернопіль, 2000. – 91 с.
15. Професійна термінологія у фаховій діяльності. С. 1–14. URL: <https://kum.pnu.edu.ua/wp-content/uploads/sites/45/2019/03/Лекція-5.-Професійна-термінологія-у-фаховій-діяльності.pdf>.
16. Ракшанова Г., Назаренко І. Формування фахової термінологічної компетентності у студентів. *Методика викладання мов*. 2018. № 17. С. 249–260. URL: <https://core.ac.uk/download/pdf/268530967.pdf>.
17. Селіванова О. Метафоричні трансформації в перекладі. *Записки з романо-германської філології*. 2015. 16 берез. С. 158–166. URL: <http://rgnotes.onu.edu.ua/article/view/51885/47785>.

18. Селіванова О. О. Сучасна лінгвістика: напрями та проблеми : підручник. Полтава : «Довкілля-К», 2008. 712 с. URL: https://www.academia.edu/19314183/Selivanova_O_O_Suchasna_lingvistyka_napriamy_ta_problemy_1576.
19. Терещук Г., Юрій М. Формування мовної картини світу українського народу на тлі націотворення. УДК 342.1: 811. URL: https://shron1.chtyvo.org.ua/Tereschuk_Hryhorii/Formuvannia_movnoi_kartyny_svitu_ukrainskoho_narodu_na_tli_natsiotvorennia.pdf?PHPSESSID=tg0rfjgv3n7u8h407ief5i5a25.
20. Томіленко Л. Термінологічна лексика в сучасній тлумачній лексикографії української літературної мови : монографія. Івано-Франківськ : Фоліант, 2015. 160 с. URL: https://shron1.chtyvo.org.ua/Tomilenko_Liudmyla/Terminolohichna_leksyka_v_suchasni_tlumachni_leksykohrafi_ukrainskoi_literaturnoi_movy.pdf.
21. Фурт Д. Способи перекладу термінів українською мовою з англійської. Філологічні студії: Науковий вісник Криворізького державного педагогічного університету. № 17. С. 272–281. URL: <https://journal.kdpu.edu.ua/filstd/article/download/196/188/>.
22. Фурт Д., Дмитрук Л. Термінологія : навч. посіб. Кривий Ріг, 2020. 172 с. URL: http://elibrary.donnue.edu.ua/1984/1/2020_NP_Furt_Terminolohiia.pdf.
23. amieuiu. 2022. tiktok.com. URL: <https://vm.tiktok.com/ZM2N3EGF9/?t=1>.
24. fengyangxx. 2023. tiktok.com. URL: https://www.tiktok.com/@fengyangxx/video/7226745209084857626?_r=1&t=8ccp0Z0nNrx.
25. <https://bkrs.info/>
26. <https://www.deepl.com/uk/translator?referrer=https%3A%2F%2Fwww.google.com%2F>

- 34.北京语言大学怎么样？. zhidao.baidu.com. URL:
<https://zhidao.baidu.com/question/288382456.html?fr=search&word=?????????&ie=gbk>.
- 35.昔幼爱西柚. 新手化妆干货 | 化妆显老显脏？避开这些误区！, 2023.
weibo.com. URL:
https://weibo.com/tv/show/1034:4897719509254223?from=old_pc_videoshow.
- 36.术语是什么意思. localsite.baidu.com. URL:
[https://localsite.baidu.com/okam/pages/article/index?categoryLv1=教育培训
&ch=54&srcid=10004&strategyId=131132646840396&source=natural](https://localsite.baidu.com/okam/pages/article/index?categoryLv1=教育培训&ch=54&srcid=10004&strategyId=131132646840396&source=natural).
- 37.波栗佳. 2023. tiktok.com. URL: <https://vm.tiktok.com/ZM2N38EAV/?t=1>.
- 38.灰暗的水底. 灰暗的水底的微博视频, 2023. weibo.com. URL:
https://weibo.com/tv/show/1034:4905389620396039?from=old_pc_videoshow.
- 39.现代化妆造型班. vcooline.com. URL:
<http://m.vcooline.com/96863/channel/957414>.
- 40.美妆博物馆. 唇膏、唇彩、唇蜜、唇釉，你都分清楚了吗. sohu.com.
URL: https://www.sohu.com/a/111401354_415972.